

Uznávání profesních kvalifikací – reakce na článek HN ze dne 24.10.2003

V pátek 24.10.2003 zveřejnily Hospodářské noviny článek, ve kterém redaktorka Simona Holecová popisuje **zákon o uznávání profesních kvalifikací**. Ve snaze popsat tak složitou úpravu se dopustila řady nepřesností a zjednodušení.

Oblast upravená zákonem o uznávání odborných kvalifikací je skutečně velmi složitá. **Převedení komplexního právního systému, který musí brát v potaz všechny alternativní možnosti složitých národních úprav a jejich důležitosti pro volný pohyb osob, bylo provedeno velmi dobře.** Přijímaný český zákon je vůči složitě evropské úpravě, kterou musí zohlednit, značným zjednodušením. Zůstává pro neoborníky špatně čitelný, což ale plyne ze složitosti přejímané úpravy.

Zákon o uznávání odborných kvalifikací je doopravdy nezbytný. Evropská unie u naprosté většiny profesí neharmonizuje vzdělávací systémy nebo kvalifikační požadavky. **Každý členský stát si tak může libovolně upravovat přístup k tzv. regulovaným profesím. Regulovaná profese** je ta, na kterou zákon klade určité požadavky – např. středoškolské vzdělání a dva roky praxe. Rozlišnost těchto požadavků v celé Evropě je velmi vysoká. Některé členské státy regulují jen desítky profesí, jiné, jako Česká republika, jich regulují stovky a chrání tak právními předpisy zdraví a bezpečnost obyvatel či jiné důležité zájmy tím, že pro přístup k výkonu regulované profese vyžadují splnění požadavků, které by měly zaručit odborný výkon profese. Bylo by jistě riskantní nechat úplně kohokoliv projektovat jaderné elektrárny nebo řídit letadla.

Každý členský stát si ale onen stupeň ochrany nastavuje rozdílným způsobem a šijí si je na vlastní národní míru. Pokud ale splníte všechny německé požadavky na výkon profese např. elektrikáře a získáte oprávnění k jejímu výkonu v Německu, pak by bylo překážkou volného pohybu osob, pokud by po přestěhování do Francie od Vás vyžadovaly splnění podmínek šitých na míru francouzskou.

Volný pohyb osob musí být proto založen na vzájemné důvěře mezi členskými státy, důvěře v to, že důležité zájmy chrání v praxi podobným způsobem. **Celý evropský systém vzájemného uznávání odborných kvalifikací je založen na principu „Pokud jste odborníkem v jednom členském státě, jste odborníkem i v ostatních členských státech.“** Každý členský stát musí přijmout příslušné právní předpisy, které tuto zásadu převedou do národních předpisů. Česká republika je posledním státem, který zatím takový právní předpis nepřijal. Do vstupu je třeba takový zákon přijmout, jinak by

odborníci, kteří získali svou odbornou kvalifikaci v zemích Evropské unie, nemohli v České republice pracovat v tzv. regulovaných profesích. Ostatní členské státy takový přístup českých odborníků na své trhy práce již zajistily.

Výše uvedený princip je ale omezen několika výjimkami, které reagují na mnohost národních úprav kvalifikačních podmínek u regulovaných profesí. **Pokud kvalifikace, která je dostatečná v jednom členském státě** k získání oprávnění k výkonu regulované profese, **výrazněji nedostačuje v jiném členském státě**, kde chcete tutéž regulovanou profesi vykonávat, **pak je možno ze strany státu chránit své důležité zájmy**. Takového pracovníka, jehož kvalifikace neodpovídá přísnějším požadavkům, není možno automaticky odmítnout, ale musí dostat šanci doložením delší praxe, složením rozdílové zkoušky nebo absolvováním adaptačního období pod dozorem kvalifikovaného pracovníka. Pokud splní tyto dodatečné požadavky, bude uznán jako způsobilý k výkonu regulované profese, ačkoliv přísně vzato národní podmínky doslovně nesplnil.

Návrh zákona o uznávání odborných kvalifikací několikrát posuzovala Evropská komise a některé členské státy a shledaly jej v pořádku.

Zákon o uznávání odborných kvalifikací, v rozporu s článkem paní redaktorky, nestanovuje, jaká kvalifikace je v České republice potřeba k výkonu jednotlivých regulovaných profesí.

Předkladatelem zákona je Ministerstvo práce a sociálních věcí a nikoliv Úřad vlády, který ale spolu s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstva průmyslu a obchodu na vytváření zákona spolupracoval. Tým odborníků vedl Mgr. Jan Hradil, který je nyní s vědomím Úřadu vlády na roční stáži v Německu, kde zvyšuje svoji kvalifikaci studiem evropského práva.

Poslanec Walter Bartoš (ODS) se také mýlí, když tvrdí, že se bude uznávat i kvalifikace získaná v třetím státě. Výslovně je tato problematika upravena v § 16 návrhu zákona, který stanoví, že pokud doklad o kvalifikaci uchazeče (může jít i o českého občana) vydaný ve třetím státě nebyl uznán v členském státě původu, může český uznávací orgán požadovat předložení dalších dokladů prokazujících obsah vzdělání a přípravy uchazeče. Pokud doklad vydaný ve třetím státě je uznán členským státem jako dostatečný, bude s ním tak zacházet i Česká republika.

V Praze dne 24.10.2003

Kateřina Prejdová, tisková mluvčí MPSV ČR